

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — "
četrt " 6 " 50 "
mesec " 2 " 20 "

V upravljanju prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — "
četrt " 5 " — "
mesec " 1 " 70 "

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in isserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 16.

V Ljubljani, soboto 20. januarja 1900.

Letnik XXVIII.

Izdajstvo.

Doslej se je ime Malovrhovega šefa dru-
žilo le z imeni Schwegel, Schaffer. Ti imeni
sicer ne pomenjate baš prijateljev slo-
venskega naroda, toda v svojem javnem na-
stopu na Kranjskem sta ta dva gospoda zelo
zmerna (!). To je dr. Tavčarju bistveno olaj-
ševalo zagovor njegove »zveze« in zamogel
se je zlasti sklicevati na to, da ta »zveza«
ne preseza v nobenem oziru okvira in delo-
kroga deželne zbornice in odbora kranjskega,
da torej ta »zveza« ni v nikakem nasprot-
stvu s slovenskim narodnim programom.
Tako je argumentiral dr. Tavčar bodisi sam,
ali pa po svojem šef-naměstniku Malovrhu,
— in ob mejah se je našlo še nekaj inte-
ligence, kateri je ta argumentacija ne-
kako šla v glavo.

V najnovejšem času pa se druži dr. Tav-
čarjevo ime z nekim drugim imenom: — z
imenom dr. Mravlag! Kedo je ta dr. Mrav-
lag? Odvetnik je v Celju, slovenskega po-
kolenja, a zagrizen nemškutar, ki v svojem
sovrastvu do slovenstva ne pozna nobene
meje in to sovrastvo pri vsaki priliki kaže,
nestrpen, pravi prototip najbolj nestrpnega
celjskega nemško-nacionalista. To je tisti
dr. Mravlag, ki je v celjski aferi lansko
poletje igral veliko ulogo in ki je v svoji
brezmejni nestrpnosti vložil bil proti vodi-
teljema celjskih Slovencev dr. Sernecu
in dr. Dečko-tu kazensko ovadbo
radi hudodelstva javnega nasil-
stva, češ, da so Slovenci siloma ulomili v
celjsko razvalino. Seveda se je s to ovadbo
blamiral, kakor sicer že obilokrat, — saj je
samo po sebi umevno, da taka nestrpna
narava za pametnega človeka čestokrat po-
stane smešna. In s tem dr. Mravlagom se
je dr. Tavčar politično zvezal zoper štajerske
Slovence! To je povedal dr. Mravlag javno!

Toda k stvari! Spodnještajerski Slo-
venci so si v težkem boju za svoj obstanek
na nekaterih krajih zasnovali zadrage, pri
katerih člani dobivajo razne potrebščine.
Vse te zadrage imajo namen, osvoboditi slo-
vensko narodnost tujega upliva odvisnosti

od nemško-nacionalnega življa. Nemško-
nacionalni trgovci spodnještajerski
čutili so se zadeti v svojih »interesih«, ker
jim odslej ni več mogoče slovenskega kmeta
brezmejno odirati in razun tega še »prešati«
za germansko kri. Spravili so ves nemško-
narodni, schönerejanski in wolfijanski ži-
velj spodnještajerski po konci in pred par
dnevi so imeli v Mariboru shod, kako uni-
čiti spodnještajerska »konsumna društva«.
Udeležile so se tega shoda vse glavne wol-
fijanske korifeje spodnještajerske, prvo vijo-
lino pa je igral dr. Mravlag. Ta gospod je
seveda pri tej priliki veliko kvasal, česar ne
kaže ponavljati, ker je bilo pre — pametno.
Le to lahko rečemo, da je še prekosil Tav-
čarja in Malovrha. Mej tiradami mu je pa
ušlo senzacionalno razkritje: Povedal je,
da je stopil v dotiko z zastopni-
kom »neklerikalnih« Slovencev dr.
Tavčarjem in da mu je ta rekel,
da se pridružuje že naprej vsem
sklepom shoda v Mariboru! Štajerski
Slovenci, ali čujete te besede?

Dr. Tavčar je torej dal shodu najza-
grizenjših sovražnikov slovenske narodnosti
svoj blagoslov. Z »opravičenim zadovolj-
stvom« mora to navdajati tisto »slovensko
inteligenco«, katera vidi v dr. Tavčarju svo-
jega voditelja. Res, daleč smo prišli!

Kaj pa je dalo dr. Tavčarju povod, da
je tako daleč — padel? Pravijo, da se ga
je baron Schwegel že nekoliko naveličal.
Mogoče, kajti gorjanski baron ima nekoliko
širše obzorje nego višoki gospod, in je vaje-
delati politiko v velikem slogu. Mogoče, da
je uvidel, da z zvezo s tako omejenimi »po-
litiki«, kakor onimi naše »narodne« stranke,
ne pride daleč in da se je treba te gospode
malo otresti. Ako je temu res tako, potem
seveda dr. Tavčar čuti potrebo, iskati dru-
gega zaveznika proti »farški gonji«, katera
mu je edino politično načelo. Iskal je in
— blagi duši ste se našli. Dr. Mravlag in
dr. Tavčar! Kako velik je takim ljudem na-
sproti celo rajni Dežman, ki je vsaj na po-
zitivno znanstvenem polju uspešno služil
deželi.

Obmejnim Slovincem dajemo ta naj-
novejši čin vodje liberalnih Slovencev v
preudarek. Ali bode obmejna posvetna inte-
ligenca prišla do popolnega spoznanja? Ali
se bode pridružila masi naroda, ki je že
davno prišla do zdrave sodbe: da je na
Kranjskem le ena slovenska stranka, ki
ima blagor vseh Slovencev pred očmi, in
to je katoliško-narodna stranka.

Kaj pa poreče liberalna narodna stranka
sama? Ali še čuti zavest v sebi, da je na-
rodna? To bomo kmalu videli. Če ima
to zavest v sebi, potem bode vedela, kaj
ima storiti; vedela bode, da se ima iznebiti
narodne izdajice kot voditelja ali tudi
le kot somišljenika. Prepustila ga bo tisti
osodi, katero je že davno zaslužil. Potem
bode tudi zasijala zora prijaznejših stran-
karskih razmer na Kranjskem, — ko bode
odstranjena trivolnost in hudobija kot naj-
ljubše politično orožje. Če pa liberalna na-
rodna stranka ne čuti te potrebe, potem naj
izvaja konsekvence na drugo stran; izbrše
naj besedo »narodna« iz svojega imena, naj
bode toliko možata, da se nazivlje tako,
kakršna je: mejnarodno židovsko-liberalna
stranka.

K sklepu še besedo štajerskim Slo-
vincem: Zaveznik dr. Mravlagov je bil, ki je
preteklo poletje v svojem glasilu priobčil
članek »A la lanterne« in celo vrsto drugih
čankov v istem smislu radi znanega dopisa
v »Vaterlandu« o celjskih izgredivih. Iztrgal
je nekaj stavkov iz dopisa, zaviil jih po svoje
in dopisniku očital izdajstvo. Mi smo potem
tisti dopis objavili popolno doslovno, —
in vse je utihnilo, kajti dopis ni obsegal niti
enega stavka, ki bi nasprotoval vsesloven-
skemu programu. Toda, predno smo ta do-
pis objavili v njega celoti, šlo je mnogo ob-
mejnih Slovencev na Tavčar-Malovrhov lim.
Dr. Tavčar je takrat bobnal, naj se štajerski
Slovenci le njegava oklenejo; — da on, od-
nosno njegova stranka imata pravo skrb
za štajerske Slovence. Kaj porečejo danes
vsi ti pokrajinski Slovenci, ki so se takrat
dali premotiti? Čudna čutila jih morajo ob-

hajati, ko vidijo to početje šef-redakterja
»Slov. Naroda« . . .

Dr. Tavčar & dr. Mravlag! Krasna
tvrdba! Quousque tandem . . .

Avstrija in Ogerska.

(Iz predavanja dr. Žitnika.)

Avstro-ogerska nagodba! Neštetokrat
smo čuli in čitali te besede zadnja leta, in
vendar jih je malo, ki do dobra umevajo
pojem, pomen teh besed. Avstro-ogerska na-
godba je po svojih vzrokih in posledicah
najobsežnejše in najtežavnejše vprašanje, s
katerimi se je zadnja tri leta pečal državni
zbor. Zato je nemogoče to vprašanje v raz-
merno kratkem času pojasniti. Govornik
naglašja, da hoče samo v glavnih potezih
narisati postanek in pa gospodarsko stran
tega vprašanja, a popolnoma opustiti poli-
tično razmišljanje.

Kakor znano, je prvi nemški cesar iz
habsburškega rodu, Rudolf I., l. 1278. pre-
magal češkega kralja Otokarja II. in l. 1282.
vojvodine Avstrijo, Štajersko in Kranjsko
stalno pridobil habsburški hiši; l. 1335. so
avstrijski vojvode dobili Koroško, 1363. Ti-
rolsko, 1382. Trst, 1500. Goriško. L. 1437.
je bil Habsburžan Albreht izvoljen za oger-
skega kralja, toda šele l. 1526. so Habsbur-
žani nekako pravno podedovali ogersko in
češko kraljestvo. To leto je namreč ogerski
kralj Ljudovik II. padel v boju s Turki pri
Mohaču brez potomcev. Avstrijski nadvoj-
voda Ferdinand je kot soprog Ludovikove
sestre, Ane, in vsled dednih pogođeb za-
hteval ogersko kraljevsko krono. Eden del
ogerskih plemenitav ga je res isto leto v
Požunu izvolilo ogerskim kraljem, a drugi
so si izbrali za kralja bogatega in ponosnega
magnata Janeza Zapolija.

Nastala je večletna vojska. Zapolja je v
zadregi prosil pomoči turškega sultana Su-
lejmana II. Ta je porabil ugodno priliko, da
si osvoji Ogersko. Leta 1529. je udril na
Ogersko z veliko armado; pri Mohaču se
mu pokloni in roko poljubi Janez Zapolja.
Sulejman isto leto oblega Dunaj, toda brez
uspeha. Ogerska je bila razdeljena v tri

znani rek: Sapienti sat. Marsikdo izmed onih,
ki se prištevajo »inteligenci«, čutil bi se
morda razžaljenega, ker jih bo, kakor po-
znamo stvari, le še nekaj, katerim to še ne
bo zadosti. Nam pa se zdi, da ta hvala iz
ust »sovražnika« govori tako jasno in tako
glasno, da bi vsako nadaljno razmotrivanje
o načelih itd. le škodovalo.

Ali pa je mislil pisec »Narodovega«
članka, da je moral pisati o načelih na-
predne stranke, ker ima ta — načelnika?

Šest dni v Italiji.

Spisal Martinkov.

(Dalje.)

Le prehitro je minula služba božja in
ostal bi bil še v cerkvi, ko bi me ne bil
opomnil nekdo, da je čas iti zajutrkovat,
češ, saj večerje mi včeraj itak nisi privoščil. Na
potu me ustavi velika množica ljudi pri ti-
stih dveh stebrih med doževno palačo in »pa-
lazzo reale«, pričakujoč bližajočo veliko la-
gijo, na kateri je bil italijanski prestolona-
slednik s svojo mlado ženo, hčerjo črnogor-
skega kneza Nikite. Gromoviti strelji z ladije
naznanjajo prihod visokih gostov. Ta strel
se sliši vse drugače, kakor pa pri nas. Tu

LISTEK.

Načela.

Napredna narodna stranka
ima svoja načela, ka-
terih ne sme nikdar zatajiti.
»Slov. Narod« v čet-
rtak, 18. janua-
rija 1900.

Obče priznana resnica je, da je revež
on, kdor brez načel tava skozi življenje.
Nima sidra, da bi z njim osigural svojega
žitja ladijo v burnih vihratih in valovih živ-
ljenja. To se je o takem breznačelnem ubožu
poudarjalo že nešteviliokrat. Pa tudi na
suhem revežu ni obstanka, ker nima trd-
nega temelja, da bi nanj zgradil poslopje
svojega življenja.

Vse drugače pa se nam kaže mož, ka-
teri je posestnik načel, posebno še, ako so
trdna, ne puščajo vode, ne gredo iz lima,
jim ne odjenjujejo šve, s kratka, ako so iz-
delana solidno. Ne bomo trudili bravev
s popisovanjem tega srečnega človeka.

Ako je pa že posameznik, ki ima na-
čela, tako čislani in spoštovani, kaj šele
stranka, katera je v stanu reči o sebi, da
ima načela!

Narodno-napredna stranka trdi to v svo-
jem glasilu o sebi. Že ime te stranke samo
na sebi kaže, da ako imamo iskati pri njej
načel, iskati moramo v dveh črtah: glede
narodnosti in glede naprednjstva. Ustavimo
se takoj pri prvi točki. Narodnost je raz-
lična, in z različnih stališč jo presoajo
ljudje, osobito politiki.

Kakor o posameznika, tako se tudi o
stranke veljavi najlože prepričamo, ako vpra-
šamo sovražnike. Ako celo ti ne morejo dru-
gače, kot hvaliti, ako morajo blagosloviti,
dasi so se vzdignili in šli, da bi preklinjali,
potem moramo tudi mi brez pridržka izreči
svojo hvalo.

V obče se je izza znane celjske zadeve
sem trdilo, da so celjski Nemci najhujši so-
vražniki naših naprednjakov, dasi so ti iz
ljubezni do sovražnikov v svojem glasilu
takrat napadali samo nas. Toda pustimo to
in poslušajmo rajši, kar govori znana celjska
»Deutsche Wacht« o naših naprednjakih.
Pri tem se ne bomo ozirali na to, da je
naše naprednjake, posebno njih voditelja,
zelo pohvalil celjski nemški nacionallec dr.
Mravlag. »Deutsche Wacht« torej piše: »Es
hat sich gezeigt (v zadevi konsumnih dru-
štev), dass mit dem freiheitlich gesinnten
Slovenenthum immer noch (tudi) . . .

obstajati!) jene Beziehungen in erfreulicher
(seveda za Nemce,) Weise aufrecht erhalten
werden können, welche sich aus einer ge-
sunden, wirtschaftlichen Wechselwirkung
(aha, kjer bodejo imeli Nemci svoj dobiček!)
ergeben; es hat sich gezeigt, dass in den
aufgeklärten (menda po »Slov. Narodu«)
Schichten des slovenischen Volkes eine
Auffassung aufzudämmern beginnt, welche
den Sernec und Ogradi das gewissenlose
Handwerk (delo za narodni obstanek) zu
legen berufen ist (ubogi celjski Slovenci!) . . .
für die deutsche Politik (torej za to se je
šlo!) im Unterlande hat die Kundgebung
der Kaufmannschaft den einen grossen Vor-
theil, dass damit den windischen (brca na-
prednim »sotrudnikom«) Volksverführern (!)
ein Gegner (s pomočjo »naprednih« Slo-
vencev!) entstanden ist, der mit (s sloven-
skimi naprednjaki) verdoppelter Kraft ihr
verderbliches Wirken (delo za prospeh slo-
venskega naroda, kjer je v največji nevar-
nosti, da propade in se potujči) bekämpfen
und hoffentlich brachlegen (torej samo za to
se gre pri vsem tem gibanju v zvezi s slo-
venskimi naprednjaki!) werden . . .

Mi si ne upamo pod te besede nemško-
nacionalne celjske »Deutsche Wacht« za-

dele. Južni del in središče z Budo sta okoli 145 let ostala v turški posesti. Po sultanovi milosti je Zapolya dobil Sedmograško in vzhodne ogerske komitate; Ferdinand pa je obdržal le zapadni in severni del Ogerskega. Od tedaj so si menda Mažari in Turki najboljše prijatelji. Ferdinand je bil celo prisiljen, da je l. 1547. s Turki sklenil premirje in se zavezal na leto jim plačevati 30.000 zlatov. To je bil začetek avstrijske kvote za Ogersko.

Habsburžani so se morali biti za ogersko krono z raznimi mažarskimi protikralji in šele l. 1718. so zadnji Turki morali pobrati šila in kopita s hrvaške zemlje. Tako so si habsburški vladarji z mečem po dolgih krvavih bojih priborili ogerske dežele iz turških in ustaških rok. Ogerska se toraj ni prostovoljno kot samostojna država zjediniła z Avstrijo pod habsburškim žezlom. Vsled pragmatične sankcije iz leta 1723. je tudi Ogerska dedna kronovina habsburške hiše, in tako je bilo do l. 1848. Tedaj so se uprli Ogri in dosegli takozvano požunsko ustavo. Po tej ustavi so Mažari dosegli popolno samostojnost v ogerski državi, svoje odgovorno ministerstvo (grof Bathyanyi), svojo armado; nadvojvoda Štefan je kot palatin bil namestnik avstrijskega cesarja na Ogorskem. Plaz starega sovraštva se je bil utrgal na Ogorskem.

Dne 14. aprila 1849. je znani prekucuh Lajoš Košut na državnem zboru v Debrečinu predlagal, da se habsburška dinastija odstavi in Ogerska s Hrvatsko in Sedmograško proglasi za samostojno državo. To je zgodovinsko dejstvo in pa dokaz, kako je nastal dualizem, ki je v finančnem oziru izražen v kvoti.

Mažarski list »Közlöny« vso to komedijo jako ganljivo opiše in pravi: »Solznih očí in nepopisno navdušeni so zastopniki naroda vse predloge soglasno vsprejeli«. No, Košut se ni dolgo veselil svoje diktatorske časti. Cesar Franc Josip je vsprejel rusko pomoč in v zvezi z rusko armado pod generalom Paskievičem so Avstrijci po daljših krvavih bojih ukrotili mažarske ustaše.

Dne 13. avgusta 1849. je poveljnik ogerske armade general Görgey pri Vilagošu položil svoje orožje. Ogri so vsled tega zopet zgubili svojo ustavo iz l. 1848. Ogerska je postala navadna kronovina skupne avstrijske države; Hrvaško, Slavonija in Sedmograško z Banatom so bile ločene od Ogerske. Pričela se je stara germanizacija v Ogorski, ki se je končala z dualizmom leta 1867.

Dne 20. oktobra 1860. je cesar izdal takozvani oktoberski diplom, ki obseza poglavitna načela avstrijske ustave, avtonomijo dežel in več starih ogerskih svoboščin. S tem dnem se je v Avstriji pričela ustavna doba. A v decembru istega leta je prišel na krmilo Anton pl. Šmerling, ki je v patentu z dne 26. februarja 1861. precej oskubil oktoberski diplom.

kakor hudo daljno gromenje. Vse polno ladje in gondole se pelje nasproti. Veslaji so opravljeni po renesančni modi, v obleko zeleno-vijšnjeve barve.

Človeku, ki ni še videl kaj takega, se zdi, kot bi stopil na drugi svet. Vsi večji in manjši čolni so okusno ozaljšani z zastavami in nakitom. Ni čuda, da sem tudi tu napašel svojo radovednost in zijalo, predno sem zadostil svojemu staremu sitnežu in ga potolažil v »narodni kavarni«. Prav tukaj pa bi se bila skoraj sprla s sitnežem. Po kavi mi prinese mož - postrežbe limonado. V naglici sem hotel izpitati to hladilno pijačo, dasiravno sem bil precej razgret od hoje, a nisem opazil, da so plavali v njej koščki ledu.

Te slednje sem seveda pustil, plačal račun in hitro odšel na sprehod, ker me je začelo nekaj mraziti. Hitrimi koraki drvim po slovanskem obrežju, dokler se zopet ne ogrejem. Sklenil pa sem tudi, da se v bodoče varujem vsakoršne limonade po italijanskem. Ravnokar pride parnik, katerih kroži vedno mnogo po velikem kanalu, do postaje sv. Marka. Pomešam se med druge ljudi in hitim na ladjo. Pri vstopu ne vprašajo nič za denar; plača se šele, ko pri katerikoli nadaljni postaji stopiš z ladje, in

Dne 1. maja je cesar sam otvoril na Dunaju drž. zbor, toda Ogrov ni bilo; zahtevali so popolno samostojnost ogerske države. Julija meseca 1865. je moral Šmerling odstopiti, ker se Ogrom ni hotel udati. Prišel je grof Belcredi, ki je zopet preklical ustavo za toliko časa, da se sklene sprava ali pogodba z Mažari. V decembru 1865. l. je bil odprt ogerski državni zbor s prestolnim govorom, ki Ogrom zagotavlja zopet popolno samostojnost. A mej tem je Bismarck osrečil Avstrijo z nemško-italijansko vojsko. Izid je znan, znano pa je tudi, da je s prusko pomočjo znani »general« Klapka zbral armado, s katero je hotel zahrbtno napasti avstrijsko armado, ki je bila v boju s Prusi. Avstrija je zgubila še Benečijo in Prusom plačala 20 milijonov trdnjakov vojne odškodnine. Za plačilo pa smo dobili dne 30. oktobra 1866. znanega pl. Beusta, ki je l. 1871. kot dobro rejen grof zapustil Avstrijo. Ta bivši saksonski minister je bil poklican, da naredi spravo z Ogri, to je, z Mažari in razkroji našo državo v dve polovici. Na starega leta dan 1866. Beust z ministri proglasi novi državni zakon, ki deželam ogerske krone daje samostojnost.

Dne 7. febr. 1867 grof Belcredi odstopi in Beust je neomejen gospodar. Še isti dan pride na Dunaj Fr. Deak, priznani vodja mažarskih magnatov, ter predloži načrt nagodbe ali sprave z Ogri. Deset dni pozneje izide ces. naredba, ki uveljavi ogersko ustavo iz l. 1848 v polnem obsegu in proglasi združenje Sedmograškega z Ogersko. Ob enem je bilo imenovano ogersko ministerstvo z grofom Julijem Andražem. Dne 30. marca je ogerski državni zbor vsprejel to nagodbo ali spravo. Dne 8. junija 1867 se je avstrijski cesar Franc Jožef v Pešti dal slovesno kronati za ogerskega kralja, drugi dan je pomilostil vse ogerske ustaše. Dne 21. decembra 1867 je bil uveljavljen državni osnovni zakon in s tem dnem se naš vladar imenuje »cesar avstrijski in kralj ogerski«. Dne 14. nov. 1868 je naša država dobila oficijelni naslov »Avstro-ogerska država.«

In v čem obstaja avstro-ogerska nagodba, kaj je njeno jedro? To nam v bistvu pové člen XII. ogerske ustave iz l. 1867, ki določa one vezi, ki Ogorsko še vežejo z Avstrijo. Poleg vladarja so skupne zadeve:

1. Vnanje stvari z diplomacijo in trgovinskim zastopstvom nasproti vnanjim državam. (Torej: skupni minister za vnanje posle, veleposlaništva, poslaništva, konzulati.)

2. Armada, toda izvzemši pravico dovoljevati novince in določati vojno dolžnost.

3. Finance za skupne državne potrebe, ki so določene pod prvo in drugo točko.

Vnanji posli, armada in skupne državne finance torej ne spadajo pred državni zbor, ampak pred delegacijo, v kateri volita avstrijski in ogerski državni zbor vsak po 60 zastopnikov, in sicer voli avstrijski državni zbor 40 članov iz poslanske in 20 iz gospo-

ske zbornice. Kranjska ima vedno le enega delegata in enega namestnika.

Paragraf drugi člena XII. ogerske ustave pa je določil one stvari, ki sicer niso skupne, a se od časa do časa določajo ali uravnavajo po skupnih načelih. In to so: Trgovinske stvari, osobito carina; dalje indirektni davki, denar, železnice in vojni sistem. Vse te stvari je do l. 1848 tudi na Ogorskem določal vladar sam, a po nagodbi imajo ljudski zastopniki to pravico. A ravno v tem dualizmu, v tej razdelitvi tiči za skupno državo vzrok raznih preprirov. Ni tu pravi kraj, da bi o tem obširneje govorili. Le toliko je treba še omeniti, da se skupni državni troški razdeljujejo mej obe državni polovici po ključu ali kvoti, ki jo določata kvotni deputaciji. Nagodbo pa obnavljata državna zbora od deset do deset let. To se je vršilo prvič l. 1867, nato l. 1877 in 1887. A leta 1897 se je, kakor znano, vsled obstrukcije ustavil parlamentarni voz in še danes velja le začasna nagodba z Ogersko po § 14.

Ko je Beust vse to z Ogri že dogovoril in sklenil, in je nagodba za Ogersko bila že uveljavljena, potem jo je šele predložil dne 9. oktobra 1867 avstrijskemu državnemu zboru. Preobširno bi bilo, ko bi navajal razne pereče besede raznih govornikov, ki so ostro prijemali Beusta v državnem zboru.

Tako je rekel slovenski državni poslanec dr. Toman mej drugim: »Ta nagodba je podrta vse mostove čez Litavo, le delegaciji sta še ozka brv. Za vse to pa so oni odgovorni, ki so nagodbo z Ogri sklenili. Bodočnost bode pokazala, da ta nagodba ni na srečo Avstriji.«

Dr. pl. Plener je očital Beustu, zakaj je vso nagodbo definitivno sklenil z Ogri, ker Avstrija more reči le: amen.

Posl. Mende je rekel: »Dali so Avstriji obleko, v kateri se gibati ne more.«

Posl. Skene se je izjavil: »Zgodovina bode enkrat govorila v tej zbornici: Zapisala si je prostost na svojo zastavo, da je pokopala prostost in politične pravice avstrijskih narodov. Zakon o skupnih državnih zadevah je politično podjarmljenje Avstrije; kvota in skupni državni dolgovi so Avstrije finančni polom, a carinska in trgovinska zveza gospodarsko suženjstvo.«

Knez Esterhazy je že tedaj rekel: Mi Ogri smo več dosegli, nego smo zahtevali. In grof Andrassy piše v svoji knjigi: »S pomočjo dualizma moremo Ogri postati vevlast, ne da bi morali posebno žrtvovati. Na razpolago imamo armado, ki šteje nad milijon mož, za katero pa nam treba plačevati, kakor bi jih bilo le 100.000.«

Toliko o nagodbi v zgodovinskem pogledu. (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. januarja.

Spravna pogajanja mej Čehi in Nemci se prično neki že prihodnji teden

stare stoletja in tedaj v teku časa vse začrnele in je treba paznega očesa in včasih do brega strokovnega znanja, da človek najde lepoto iz njih. Tako prevara obvlada človeka, če zagleda Cà d'Oro. To bi morala biti zlata hiša, pa zlata iščeš zastoj na njej, pač pa je vsled starosti vsa črna in vegasta.

Istotako se v ilustraciji kaj lepo prezentira palača Vendraminova, v istini pa je le sprednja fasada lepo izdelana, pa tudi že začrnela kot star dimnik, a zadaj in ob straneh v stranskih kanalih se kaže njena revščina. Tako začrnele so skoro vse stavbe v Benetkah in to daje mestu starinski značaj. Danes se to ni toliko poznalo, ker so razvseh večjih poslopij ob kanalu vihrale zastave zaradi prihoda neapolskega princa in njegove črnogorske soproge. Z nekaterih oken in balkonov viseli so tudi stari dragoceni gobelini; posebno lepi so bili v »Monte di pietà.« Veličasten je most ponte di Rialto, ki veže z jednim samim lokom bregova velikega kanala. Stavljene je iz samih kvadrov. Kakor običajno v Benetkah vsi mostovi, ima tudi ta stopnjice vodeče gori in doli, a širok je toliko, da imajo ob strani mosta prostor tudi prodajalnice, prav tako kakor naš nekdanji ljubljanski frančiškanski most. Tudi na tem mostu so stale pred 50

pod vodstvom novega ministerskega predsednika Körberja, ki predloži zaupnikom obeh strank izgotovljen načrt jezikovnega zakona, s katerim je neki posebno zadovoljen novi minister za Češko dr. Režek, ki pa ni vstopil v kabinet vsled dovoljenja češkega kluba, marveč na lastno odgovornost. Jutri se snidejo zopet v posvet načelniki levičarskih klubov. Na dnevnem redu je: stališče nasproti novi vladi in določitev formalnega akcijskega programa za formalne obravnave. Naslednje dni se snideta nemška liberalna ter nemška ljudska stranka. O posamnih sklepih teh dveh strank bo pozneje razsajal znova izvršilni odbor levičarski. — Mladočeški izvršilni odbor se je že sinoči sošel v posvet. O vspehu tega posvetovanja je dosedaj le toliko znano, da so izvoljeni člani v spravi odbor prejeli navodila za postopanje v pravnih razgovorih, ter da se je zavrnila vsaka odgovornost za zastopstvo Mladočehov v novi vladi po sekcijem načelniku dr. Režeku. Vse drugo je za sedaj prikrto javnosti.

Nitjeavstrijski deželni zbor se snide baje h kratkemu zasedanju še pred pričetkom državnoborskega zasedanja, da konečno reši vprašanje o preosnovi volilnega reda za dunajski mestni zastop, kateri načrt, kakor ga je lani sklenil deželni zastop, vlada še sedaj ni predložila v potrjenje. Ker se pa spomladi vrše nove, oziroma dopolnilne volitve za mestni zastop in ker je treba določiti nove volilne upravičence z ozirom na osebno dohodarino, je nujno, da se snide deželni zastop in konečno reši preporno zadevo.

Kdo bo bodoči praški župan? V zadnjem času se je pojavil mej strankama v praškem mestnem zastopstvu nekaj razpor, ki meri na to, naj se Mladočeh dr. Podlipny odreče županski časti na korist Staročehu dr. Srbu. Ta mož ima mej mestnimi očeti praškimi precej somišljenikov, kajti izmed 34 staročeskimi odbornikov jih je k večjemu 10, ki bi oddali svoje glasove dosedanjemu županu dr. Podlipnemu, vsi ostali in nad polovico Mladočehov je pa za staročeskega kandidata. In res dr. Podlipny menda nič več ne računa na izvolitev, kajti te dni se je v posebnem govoru že poslovil od mestnega sveta. V poslednjem času so se pa razmere zopet spremenile. Posl. dr. Engel je pri shodu mladočeskimi mestnih zastopnikov vneto govoril za izvolitev dosedanjega župana. Obveljal je neki tudi sklep v smislu dr. Englovega govora. Vkljub temu z ozirom na zgoraj povedano v tem vprašanju še ni nobene gotovosti.

Novi moravski namestnik bo neki vendarle grof Vetter von der Lilie, akoravno je sin moravskega deželnega glavarja, ker se bo ta odpovedal svoji dosedanji časti. Ako bi se pa ne uresničila ta kandidatura, je na vrsti kot resen kandidat grof Zierotin baron lilgenavski, član moravskega deželnega zbora kot pristaš srednje stranke. Mož je dopolnil 49. leto, je popolnoma vešč če-

ko so postavili sedanji zidan most, opustili in jim prostor odkazali v nekdanji Slonovi sedanji Prešernovi ulici, če se sploh ta ulica še tako imenuje, odkar sem iz Ljubljane.

Proti železniški postaji so se ljudje čedalje bolj poizgubljali z ladje, tako da sva na postaji sv. Klare skoro sama stala s krmajem na krovu. Mož je bil potreben vsled velikega napora krepčila, zato zavije v bližnjo lokando, vabeč seboj tudi mene, naj grem na kozarec brindizovca. Poklical sem za oba skupaj merico tega črnega, močnega vina, pa meni ni ugajalo, ker je premočno; tembolj se je pa oni podprl ž njim. Poludne je že bilo, ko se vračam z drugim parobrodom po istem potu nazaj proti hotelu Sandwirt, kjer je bilo ob eni uri določeno kosilo. Lepa družba Nemcev iz raznih krajev Evrope in Amerike zbrana je že bila v jedilnici, ko vstopim. Bili so prav prijazni in zgovorni ljudje in lahko sem se pomešal med nje. Med drugimi sta bila tudi dva Slovenca, s katerima sem se pa še le pozneje seznanil. To le naj tu pribijem: Če je prijaznost in uljudnost do tujcev znak omike, potem ste v Ljubljani malo omikani slovenski matadorji, ki hodite v hotele ali pa v »Narodni dom«, pa po strani in grdo gledate tujce, naj že bodo kosmati ali obriti. Capito?!

ščini ter je pripadal v letih 1885 — 96 kot divjak državnemu zboru. Kot uradnik je sicer dospel le do stopinje okrajnega komisarja in se je potem umaknil iz državne službe, toda ako višji tako hočejo, postane namestnik lahko tudi bivši okr. komisar. Sicer bi ga pa baje z veseljem vsprejeli češki zastopniki.

Pomnožitev nemške mornarice je zopet na dnevnem redu nemškega državnega zbora. Te dni bi bila morala vlada dotični načrt predložiti zveznemu svetu v prvo odobrenje, a ker se grozno mudi, zvezni svet sploh ni bil niti sklican, marveč so bile posamezne zvezne države kar pozvane, naj brzojavno izrazijo svoje mnenje. Na ta način bo mogoče, da pride predloga že v ponedeljek pred državni zastop. Vlada namerava kar podvojiti število vojnih ladij. Stroški se bodo pokrili polagoma z najetjem večjega državnega posojila. Sprva se je za to določila doba 17 let, a sedaj so jo znatno skróčili, ker se grozno mudi. Vlada bo v parlamentu seveda tudi sedaj zadela ob velik odpor, a za utemeljevanje svojega predloga bo porabila sedanje postopanje Anglije z nemškimi ladjami v delagoškem in durbanskem pristanišču. Toda ta motivacija ne bo dosti držala, kajti preporna zadeva je že rešena diplomatskim potom.

Razmere v Srbiji so še vedno »prekrasne«. Rojstveni dan kralja Aleksandra je minul, a o pomiloščenju nedolžnih Milanovih žrtev ni ne duha ne sluha in prav mogoče je, da ostane še nadalje na krmilu ministertvo, ki se z Milanom vred ustavlja oprostiviti po krivem obsojenih radikalcev. Sedaj skušajo potolažiti javno mnenje z zagotovilom, da se proglasi amnestija 22. februarja, toraj ob obletnici, ko je bila Srbija povzdignjena v kraljestvo. Ko bi pa to tedaj ne bilo mogoče, pravijo, bodo pa obsojenci pomiloščeni 2. avg. S takimi obljubami se prebivalstvo ne bo dalo dolgo slepiti. Umevno je, da na ta način vedno bolj gineva zaupanje do kralja, ki je baje v poslednjem času le še kralj po imenu, njegova oblast je pa vsa v Milanovih rokah. Milan je jel že celo podeljevati ali morda tudi prodajati razne redove. Ogerkemu grofu Zichyju je Milan sam podelil neki višji red. Čuditi se toraj ni, da se svet povprašuje, kdo je prav za prav srbski kralj, Milan ali njegov sin Aleksander.

Izseljevanje v Ameriko. Vlada severoameriških zveznih držav je izdala v minulem času zopet nekaj novih naredb, s katerimi se skuša ovirati vsako leto številne priseljevanje v Ameriko iz Evrope in drugih svetovnih delov, oziroma je poostriala nekatere že sedaj veljavne navedbe. Pred vsem se ne smejo v zveznih državah severoameriških naseljevati ljudje, ki so bolni na duhu ali na telesu. Ta določba je bila sicer že sedaj v veljavi, a se je izvrševala s premalo strogostjo. Nova naredba pa je, da se ne smejo trajno naseliti ljudje, ki so analfabeti ali pa so le slabo podkovani v elementarnih vednostih. Vsak priseljenec mora biti več branju in pisanju v angleškem ali kakem drugem jeziku. Konečno se tudi zahteva, da mora vsak že po pogodbi biti vsprejet v delo, predno stopi na ameriška tla, ter plačati davek v znesku jednega dolarja. Prvi določbi so se pa dosedaj posredovanjem agentov priseljenci lahko izognili s tem, da je dotični agent izjavil vladnemu zastopniku, da je vse došle delavce naročil in jih vsprejme v delo. Seveda to ni bilo resnično, marveč je dotičnik se le pozneje iskal službe za posamezne ljudi ali jih pa pustil na cedilu. Sedaj je baje tako posredovanje izključeno. Vkljub temu so pa že dosedanje navedbe precej ovirale priseljevanje, ker je večina posebno slovanskih izseljencev raje naselila se v dosedaj še bolj slobodni južni Ameriki.

Slovstvo.

Flos juvenilis. — Mladeniški cvet. Dijaški molitvenik. Tako se glasi naslov najnovejši molitveni knjigi, ki je ravnokar prišla iz »Katoliške tiskarne«. Obseg ji je v 12° str. XX+364.

Leta 1857. je pokojni gimnazijski katehet Anton Globočnik dal na svetlo latinski

remu je dodal več nemških in slovenskih pesmi. Ta knjiga, ki je po obliki in vsebini dokaj večja nego »Flos juvenilis«, je našim dijakom že do cela neznana. Posluževali so se doslej navadnih slovenskih molitvenikov; nekaterim pa je rabil po Marešiču poslovenjen »Molitvenik za dijake« ali pa razne latinske in nemške mašne knjižice, n. pr. »Benedicite!« »Medulla pietatis christianae«, »Venite exsultemus!« i dr.

Pričujoč molitvenik pa jela latinsko slovensk. Težje umljive molitve so poslovenjene. Vsa knjiga je razdeljena v sedem delov, ki so po posebnih listih ločeni med seboj. Prva jutranja in večerna molitev je sestavljena v porabo deškim semeniščem, zlasti Alojzije višči, a posamezne z odpustki obdarovane molitve služijo vsakomur. Druga jutranja in večerna molitev je za zasebno porabo; posameznih kratkih vzklikov se je treba naučiti na pamet. Maše nahajamo v knjigi štiri, doslovno po latinskem misalu: De Immaculata Conceptione, de Ssmo. Sacramento, de Ssmo. Corde Jesu in de s. Cruce.

Potem sledi spovedne in obhajilne molitve, v čast sv. Rešnjemu Telesu za vsak dan v tednu in mnoge druge, devetdnevnic v čast Jezusovemu Srcu, litanije Jezusovega Imena in Srca ter presv. R. Telesa. Zlasti mnoge in po vsebini različne so molitve v čast Materi Božji, med njimi molitve svetega Alfonza za vsak dan v tednu in marijanski psalmi sv. Bonaventure.

Za temi se vrste molitve v čast angelom varuhom, v čast sv. Jožefu in drugim svetnikom, zlasti pa zavetnikom učeče se mladine.

Obširno so osnovane meditacije za šest-nedeljsko pobožnost v čast sv. Alojziju z litanijami njemu v čast. V teh šestih premišljevanjih najde dijak vodilo za vse okoliščnosti svojega dijaškega življenja, ker v kratkih potezah je povedano vse, česa se mu je treba ogibati, česa pa se okleniti. Da bi le dijaki to opetovano čitali!

Pridejan je tudi latinsk obrednik za Marijansko kongregacijo in za nje shode. Ako se na gimnazijah ta družba vendar le vpelje, bo članom to prav dobro služilo.

Knjigo završujejo latinske in slovenske pesmi v čast presv. R. Telesu, Materi Božji, sv. Alojziju itd.

Omeniti treba, da so skoro vse molitve, razven onih, ki so z odpustki obdarovane, povzete iz raznih ascetiških del svetnikov in svetnic ter drugih cerkvenih pisateljev, katerih imena so pri posameznih molitvah pripisana, teh je nad 20. Tudi pesmi so, kolikor je latinskih, največ klasični spevi sv. Akvinata in drugih, med njimi pesem Inocencija III. »Ave mundi spes, Maria«.

Kot uvodnik je molitveniku pridejan koledar po rimskem martirologiju in redovnih martirologijih. Posebno se omenjajo doma-lega vsi slovanski svetniki, in oni, katere Slovenci že od nekaj posebno časte, ter razni tržaški in oglejski mučenci. V koledarju nahajamo tudi že najnovejše godeve, n. pr. S. Columne Flagellationis, katerega je Rim vpeljal še le pred nekaj meseci.

Oblika knjige je lična, tisk razločen. Pozna se pa, da manjka zadnje tiskovne korektore. Odtod razne nedoslednosti v pisavi.

Naj ta »Mladeniški cvet« razveseljuje pošteno slovensko dijaštvo ter mu prinese obilnega sadu! Marsikakemu bogoljubnemu dijaku bo ta knjiga v malem okviru to, kar je obširna »Večna molitev« zadnja leta našemu vernemu ljudstvu. Prodaja se v Katoliški in Ničmanovi bukvarni v Ljubljani izvod v platno vezan z rdečo obrezo 2 K 20 h., v usnje vezan z rdečo obrezo 2 K 60 h.; po pošti izvod 20 h. več. Prodajala se bo knjiga tudi v mestih, kjer so slovensko gimnazije.

Slovensko gledalište.

Aškerčev »Izmajlov«. Skoro teden dni so viseli na ljubljanskih vogalih lepaki: »Noviteta! Noviteta! Izmajlov, drama v 4 dejanjih, spisal A. Aškerč. Sinoči so predstavljali to Aškerčevo dramo. Dolga so bila štiri dejanja. Mojster Aškerč se je trudil, da raztegne igro. Takole se je plelo dejanje

majlova, ruskega dragonskega polkovnika (g. Inemann) zapravljava žena Vanda (g. Polakova) ima posest svojega bratranca privatnika Kazimira pl. Kozakiewicza (g. Danilo). Navdušenjem gleda njegove slike, on pa ji govori o »filozofiji življanja«. In ona vzljubi to sorodno dušo, tembolj, ker bo Kazimir bogat dedič. Komaj sta se spoznala, že mu izrazi možnost, da ž njim pobegne. Kadar podeduje. Izmajlov pride domov. »Tri leta je oženjen, a še vedno ljubi ognjevito Poljakinjo Vando«. Upaniki so čuli, da bode premeščen. Dolga vrsta jih primaršira na oder. Denar mora dobiti — toda kje? Z Vando in Kozakiewiczem odhaja na ples, uklonjen pod težo teh misli, k bogatemu knezu Zagorskemu. »Plesal bi raje s hudičem mazurko!« Pri Zagorskem je torej ples. In družega ne vidimo in ne čutimo nič. Kozakiewicz vodi Vando in častniki govorijo, da človek ni srečen, ki ima lepo ženo. Izmajlov je končno toli srečen, da govori sam z Vando o svojih dolgeh, o svojem premeščenju. Ko ji govori, da človek ne sme biti absoluten egoist, zveni mu na uho Vandin odgovor: »Življenje mi daj!« ... Družba pride in knez Zagorski (g. Verovšek) govori dolgo »ostorijo« o medvedu. Zazremo bodoir kneginje Zagorske. Izmajlov je zablodil v bodoir v burnih svojih mislih. Vidi na mizici nakit briljantov. Grozna misel mu vstaja v duši. Nekaj trenutkov, in briljanti so v njegovem žepu. Potem se nam pokaže stanovanje Žida Izaka Edelsteina. Hčerki skačeta okoli kanarčka. Poslušati moramo prav malo duhoviti njunin razgovor in prepriček mej ženo in možem. Potem primarširajo zopet reveži prodajati Židu svoje stvari pod nič. Pride Izmajlov z briljanti. Baš, ko prodaja briljante, stopi v predsobo častnik njegovega polka. Prisluskuje. Skrivnost je odkrita. Vrnemo se zopet na dom Izmajlov. Izmajlov nima miru. Ko si hladi bolno dušo v zraku, pride k Vandi Kazimir z vestjo, da je umrl bogati njegov stric. Govori ji o čudnih vesteh, da je častnik Izmajlova polka ukradl knežinjki Zagorski briljante. Pove ji, da je to bil — njen mož. To odloči njen beg. Razjoka se pred sliko svojega moža, vzame njegovo sliko seboj, ter se vrže v Kazimirovo naročje. Izmajlov ne dobi več žene doma. Ušla je. Hud je ta udarec. Za njo! Čita časopis: »Policija je tatu na sledu«. Za njo? — ko njega išče policija! In fantazirati začne o ljubezni, o prijateljstvu. Ne pove nič novega, izvirnega. Seve mora govoriti tudi o podedovanju slabih lastnostij: Mati Vandina je ušla z možem, brat Vandin živi ločen od žene. Rodé in pobijajo se mu sklepi.

Sam se bo ovadil. Ne, počakal bo doma svoje usode. V sobo stopita častnika njegovega polka. Naznanita mu, da je omadeževana polkova čast in zahtevata, da preskrbi, da se polkova čast opere. Izmajlov obljubi, stopi v spalnico. Strel zadoni. Polkova čast je oprana z Izmajlovo krvjo. ... To dramo je torej Aškerč spisal. Včeraj se je pokazalo, da je le dramatizovan Tavčarjev »Ta ta«. To bi genij, kakeršen je Aškerč, lahko prej povedal. Moderno dramo je hotel spisati Aškerč, a drama nima mnogo lastnosti dobrih dram, v katerih vsaka beseda karakterizuje in kjer ni prizorov odveč. S tem ne trdimo, da karakterizacija oseb ni precej zadeta. Mnogo je preskrbel zato že Tavčar v svojem »Tatu«. Mnogo prizorov bi se lahko ertalo, ne da bi se drami kaj poznalo — v prvi vrsti dolgočasno dolga povest o lovu na medveda. Ubogi g. Verovšek, ki komaj pride k sapi!

Vse, kar govore osebe na odru, bilo je že neštevilokrat premlato. O umetnosti, gledališču, prijateljstvu, ljubezni, življenju, podedovanju, vsa ta sinočnja Aškerčeva »izvirnost« je nakopičena v zadnjih letnikih »Zvona«. Poleg Tavčarja je duševni oče »Izmajla« Govekar. Drama je bila pisana menda, da bi se gospa Polakova pokazala v večji, resni uloži. Sinočnji poskus, preleviti subreto v dramsko junakinja, se ni posebno posrečil. Prizori lahkoživi, brez notranjosti in globokosti, so kakor navlašče za njo, a njeno površno frfranje v resnih, odločilnih prizorih je slabo učinkujoče. Igralo se je sicer dobro. Gospod Inemann ni nič novega ustvaril. Skrbelo se je za vnanji efekt. Aškerčevo delo se je za vnanji efekt, Aškerčevo delo se je za vnanji efekt, Aškerčevo delo se je za vnanji efekt.

so ploskali. Mnoge je morila notica v večernem »Narodu«, ki je moral pisati, da reši Aškerčevo čast: »Ideja te drame je zajeta iz neke novele dr. Ivana Tavčarja, a dejanje in njega razvoj sta vzlic temu do cela samostojna in sad Aškerčeve Muze«.

Knjige in časopisi.

»Narodni gospodar«. Tako je ime glasilu »Gospodarske zveze«, katerega prva številka je prišla ravnokar v svet na 20 straneh, ter se razposlala posamezno in kot priloga raznim listom v 15.000 izvodih na ogled. Kakor čujemo, so Slovenci radostno vsprejeli list, čegar program je z razširjenjem in ugabljenjem strokovnega narodno-gospodarskega znanja koristiti kmetijstvu trgovini in obrtu. Temeljito razpravlja list razne panoge narodnega gospodarstva v oddelkih »Kmetijstvo«, »Mlekarstvo in sirarstvo«, »Vinarstvo«, »Čebelarstvo«, »Gozdarstvo«, »Splošno gospodarstvo«, »Dopisi«, »Vprašanja in odgovori«, »Trgovina«, »Obrt«. Poleg tega ima posebno prilogo »Zadruga«, v kateri se nahajajo zanimivi članki o »Gospodarski zvezi«, »Zadrugah in trgovcih«, »Raiffeisenovih posojilnicah in hranilnicah v Dalmaciji«.

Ta oddelek prinaša dalje izvirne »dopise«, »osebne vesti«, razne gospodarske novice. Slovenska gospodarska organizacija je res lahko ponosna na tako izbornu urejevano glasilo. Člani »Gospodarske zveze« dobe list brezplačno, za nečlane pa velja za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, in za četrt leta 1 K.

Dopisi.

Iz Bovca. 17. januarja. V sobotno številko »Slov. Naroda« z dne 13. januarja je nekdo iz Bovca poslal naravnost fantastičen dopis o razmerah v bovški čitalnici. Komur niso znane naše razmere, si mora nujno ustvariti o Bovecu pojem, ki se ni od daleč ne sklada z resnico. Pisati popolno resnico je najtežje, pisati tja v en dan vže laže, fantazirati in sanjati in v teh sanjah slišati »tik tak« ure, ki ne gre, in videti luno, ki ne sveti, pač najlaže! Resnica je res, da se je šlo za to, da se »Slov. Narod« izključi iz čitalnice, ker ga vže res človek z mirno vestjo ne more vzeti v roko, a tudi podpisati sploh ne! Da sem jaz na leci svaril verno ljudstvo pred slabim berilom, zlasti pred protestantovskimi brošuricami, ki so se enkrat pred mesecem nahajale na mizi v čitalnici, ter se je lahko sklepalo, da so došle tudi drugim, je tudi res — in res je tudi, da sem omenil, da so, žal, tudi slovenski časniki pisani v protiverskem duhu! Ali ni to moja dolžnost omenjati? Ni pa res, da bi se bil jaz bal omeniti tudi lepih imen onih časnikov, in bi bil to tudi storil, ako bi bilo potrebno, toda do zdaj še ni! Ako bi bralo »Slov. Narod« bovško ljudstvo v večji meri, bi se ne bal javno imenovati lista, ker pa se lahko soštejejo čitatelji »Slov. Naroda« na prste, nisem smatral za potrebo. — Da pa ni bilo v resnici tudi pri obnem zboru čitalnice vse tako, kakor je navdušeno sporočil dopisnik, o tem je sam prepričan, in da so obsedeli pri glasovanju tudi vže priznani nasprotniki »Slov. Naroda«, je kriva deloma razburjenost vsled viharne debate, deloma pa to, da niso mnogi niti vedeli, za kako glasovanje se gre — in da ne bom tega dokazoval, povprašaj dopisnik udeležence same. Gospod dopisnik sanja v dopisu o »ljudstvu«, ki se kakor skala trdno drži svojega prepričanja: prvič — o ljudstvu se v čitalnici sploh ni moglo govoriti, in o bovškem ljudstvu še manj, ker čitateljev »Slov. Naroda« iz srca in prepričanja je bilo do zdaj k večjemu pet, a še od teh niso bili vsi Bovčanje! V dokaz, kako je ljudstvo vneto za »Slov. Narod«, naj navedem le to, tudi gosp. dopisniku znano istino, da so me takoj drugi dan mnogi naprosili, naj jaz ustanovim »delavsko izobraževalno društvo« z »bralnim društvom« vred, in kakor je pričakovati, bo imelo to bralno društvo vsaj tri do štirikrat več udov, nego čitalnica! — Malo manj vroče krvi treba in več razsodnosti ter manjše naglice, zakaj drugače se kaj rade dogaja kakor Angležem, ki razširjajo v svet vesti o zmagah v bojih, in katerih se bili toponimi. Ker me gosp.

gospod dopisnik tako rekoč s popolnim imenom, zato tudi podpišem to-le pojasnilo s polnim imenom, kar želim tudi od njega ako misli tudi on še kaj popravljati. — Clara pacta — boni amici!

Jos. Abram, kapelan.

Tedenski koledar.

Nedelja, 21. januarija: 3. po razglasu. Gospodovem; evang.: Jezus ozdravi stotnikovega hlapca. Mat. 8. — Ponedeljek, 22. januarija: Vincencij in Anastazij mm. — Torek, 23. januarija: Zaroka M. D. Rajmund Pen. sp. — Sreda, 24. januarija: Timotej šk. — Četrtek, 25. januarija: Spreobrnjenje sv. Pavla. — Petek, 26. januarija: Polikarp šk. — Sobota, 27. januarija: Marjeta d. — Solnce izide 25. januarija ob 7. uri 36 minut, zaide pa ob 4. uri 49 minut. — Lunin spremi: Zadnji krajec 24. januarija ob 12. uri 51 minut jutraj. — Musica sacra v nedeljo 21. januarija: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Maša v čast sv. Frančišku Ksav., zložil dr. Fr. Witt, graduale Anton Foerster, ofertorij Kaspar Ett. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Missa tertia v Fdur, zložil Mih. Haller, graduale Unam petii, zl. Ant. Foerster, ofertorij Tulerunt Jesum, koralno, potem Laudate anima mea, zl. M. Brosig.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. januarija.

„Slovenska kršč.-socialna zveza“ vabi k sv. maši zadušnici, katero bode bral jutri, v nedeljo, ob 8. uri jutraj v tukajšnji stolni cerkvi gosp. Dr. Krek po umrlem g. Noršiču, predsedniku „Zanatijskega pomočniškega društva“ v Zagrebu.

Dr. Tavčar v znanji štajarskih

nemškutarjev. Sinočnji »Narod« hoče to

lepo dejstvo zakriti s tem, da besediči o »dobrorejenih trebih častite duhovščine, ki hoče slovenske trgovce na Spodnjem Štajerskem uničiti s konsumnimi društvi. « Že včeraj smo povedali, da je na Spodnjem Štajerskem celih 5 konsumnih društev, pri katerih so po večini duhovniki nedolžni. In vendar dr. Tavčar govori o trebih, kakor bi si duhovniki z dohodki društev polnili svoje žepe. Prav mu zabrusi v obraz današnji »Slov. List«: »Vsi slovenski duhovniki doslej od vseh konsumov še niso toliko potlačili v svoj žep, kakor odvetnik dr. Tavčar od jedne same pravde. Dr. Tavčar s »trebihi« ne more zakriti neresnice, da bi ne bilo druge »zveze«, nego te, da so ga slovenski trgovci prišli prositi, da jim da pravila »Trgovskega društva«. Dr. Mravlag je na shodu na vsa usta povedal, da je imel avdienco pri dr. Tavčarju, ki mu je obljubil imenom svoje stranke podpore. Boj ne gre za slovenske trgovce in proti slovenskim trgovcem. Nemci čutijo, da bo slovenska gospodarska organizacija znatno olajšala njihovih nemškutarjskih pristašev — žepe in da brez polnih žepov ti ljudje ne bodo mogli dolgo časa delati »javnega mnjenja« po spodnještajarskih mestih in trgih. Lahko je dr. Tavčarja sram, da se je eksponiral za — štajarske nemškutarje. Sinočni nesrečni zagovor dr. Tavčarjev najbolj pobija včerajšnja »Tagespost«, ki piše: »Pokazalo se je, da se še vedno morejo s prostomiselnim Slovenstvom na veseli način vzdrževati one vezi, ki izvirajo iz zdravega, vzajemnega gospodarskega delovanja«. (Kdo se tu ne spominja dr. Tavčarjevih kunstnih »socijalnih« člankov o upravičenju obstoja »gospodarske zveze« z Nemci!) In dalje piše »Tagespost«: »Pokazalo se je, da mej prosvetljenim delom slovenskega naroda prodira spoznanje, katero bode prekrizalo brezvestno delovanje Serneca in Ogradija! Za nemško politiko na Spod. Štajerskem je izjava trgovcev te koristi, da je bindišarskim zapeljivcem naroda vstal nasprotnik, ki se bo s podvojeno močjo postavil po robu njihovemu pogubnemu delovanju ter ga, upajmo, onemogočil«. »Tagespost« obeta, da bode prihodnji tak shod v proslulem Celju. Takrat bodo jajca po ceni. Dr. Tavčarju bodo nemškutarji podarili polno košaro jajc, da jih porabi, če bodo kaj sitni bindišarski zapeljivci ljudstva.

Shod obrtnikov vršil se bode jutri v nedeljo 21. t. m. dopoldne ob 10. uri v gostilniških prostorih rokodelskega doma, Komenskega ulica 12. Sklicuje ga »kons. obrtno društvo«. Dnevni red je: 1. Kaj je osebnih davek? 2. Razgovor o kandidatih, ki jih je voliti v komisijo za odmero osebnega dohoda. 3. Raznoterosti. Volitve v komisijo vrše se v torek dne 23. t. m. Za obrtnike je ta točka velike važnosti, želeli je toraj obile udeležbe.

Deželnozborska volitev. Danes popoldne je volila trgovska in obrtniška zbornica kranjska deželnega poslanca namesto umrlega gospoda Perdana. Oddanih je bilo 18 glasov. Deželnim poslancem je s 14 glasovi izvoljen državni poslanec J. Kušar. Zbornični svetnik Baumgartner je dobil tri glaso, svetnik Kolmann pa 1 glas.

Trgovska in obrtna zbornica kranjska je imela danes popoldne izredno sejo, v kateri je izvolila predsedstvo za leto 1900. Naslednik umrlega predsednika gosp. Perdana je postal drž. poslanec Kušar. Prvim podpredsednikom je bil izvoljen gospod Klein in drugim podpredsednikom gospod Baumgartner.

Ustanovni občni zbor »Ruskega Kruška« se bode vršil v torek, dne 23. t. m. v »Narodnem domu« z nastopnim sporedom: 1. Poročilo predsednika osnovalnega odbora. 2. Čitanje pravil. 3. Vsprejemanje članov. 4. Volitve predsednika in odbora. 5. Slučajnosti. Začetek ob 8. uri zvečer. — Na ustanovni zbor so vabljeni zlasti vsi oni, ki so se jeseni 1. 1899. v tako obilem številu proglasili za udeležnike učnih kurzov ruskega jezika, pričakovati pa je, da se ga udeležijo in društvu pristopijo vsi, ki umevajo kulturno važnost, katero ima znanje ruskega jezika. — Za osnovalni odbor

dr. Ljud. Jenko.

Kmetijsko predavanje. Kakor smo že poročali, je žled dne 15. grudnia v mnogih občinah na Krasu napravil velikansko škodo. Polomil je na tisoče in tisoče sadnega drevja. Ker pa bo mogoče nekaj drevja še rešiti, bode prihodnji teden popotni učitelj Fr. Gombač predaval, kako naj se polomljeno drevje obreže. Predavanja bodo: Ponedeljek ob 1. uri pop. v Zagorju, v torek ob 9. uri v Tominju, ob 2. uri v Dobrempolju, v sredo ob 9. uri v Kilovčah, ob 2. uri na Premu; v četrtek ob 9. uri na Janeževem brdu, ob 2. uri na Ostrožnem brdu; v petek ob 9. uri na Suhorji; ob 2. uri v Bujah; v soboto ob 9. uri v Košani. Predavanja bodo v šolah.

Javno predavanje o kugi. Jutri ob enajstih dopoldne bode v veliki dvorani »Mestnega doma« vsega zdravilstva doktor Ivan Robida predaval o kugi in o sredstvih proti njej. Prepričani smo, da bode to že po svojem predmetu zanimivo, podučno in koristno predavanje našlo obilo poslušalcev. Vstop k predavanju je brezplačen in vsakomur dopusten.

Državnozborska volitev na Gorškem. Danes se končajo volitve volilnih mož. Izid je precej nejasen. »Soča« vpije, da bode velika večina za dr. Staniča. »Primorski list« upa, da dobi dr. Tonkli večino. — Poslanec Grča sklicuje v Šempas shod »Sloge«, da se dogovore o kandidaturi za volitev, ki bo 29. t. m. — Več o tem, vzlasti o dr. Staničevem programu prihodnjič.

»Slovenische Kampfesweise«. Pod tem naslovom objavljajo nemško-nacionalni koroški listi članke, napravljene po enem in istem kopitu, v katerih rohné zoper gospodarsko zadrugo »Merkur« v Celju in zoper slovensko zadrugo - gospodarsko gibanje sploh. Obširneje se bavi članek z znanimi celjskimi dogodki, katere opisuje kajpak prav po svoje in katerih so po pisarenju nasprotnikov »krivci« samo Slovenci. Stara pravljica o jagnjetu in volku! — Zlasti jih bode, da je na čelu imenovanega društva celjski posestnik parnega mlina g. P. Majdič, ki prodaja tudi Nemcem. Zato že ne sme biti načelnik slovenskemu podjetju! Listi pozivljajo svoje somišljenike, naj od Slovencev ničesar ne kupujejo več in naj v smislu nemške »gemeinbürgschaft« opustijo vse, kar bi moglo Slovence gmotno okrepčati. »Gerade im wirtschaftlichen Kampfe« — tako zaključuje članek — »wenn er auch seitens der Deutschen mit aller Rücksichtslosigkeit

geführt wird, müssen die Slovenen in kürzester Zeit unterliegen und aus dieser Niederlage wird in erster Linie das bedrohte (???) Deutschthum an der Sprachgrenze Vortheile ziehen können«. — To je vendar jasno povedano! In tem zakletim našim nasprotnikom prihaja na pomoč sam voditelj »narodne« stranke — dr. Tavčar, ta gospodarski boj podpira »absolutno - slovenski« »Narod« na najpodlejši način grdeč in napadajoč slovensko zadrugo gibanje. »Difficile satyram non scribere!«

Pred okrajnim sodiščem v Celji vršil se je 19. t. m. menda zadnji nastop izgredov iz meseca avgusta. Predmet razprave je bila obtožba gospic Žimniakovih proti deseterim celjskim hajlovcem radi razžaljenja časti. Na obtožni klopi so sedeli kavarnar Golitsch, trgovec Rasch, neki Peresich in znani Oechs ter njegova nadobudna hčerka. Županov sin Gustav Stiger jo je raji popihal v Švico, drugi obtoženci pa niso prišli osebno. Pri razpravi so se čule stvari, ki drastično osvetljujejo celjske razmere. Dne 8. avg. 1899 dop. ob 11. uri, ko so se češki gostje odpeljali, pridrla je tolpa celjskih pobalinov pred žendarmenijsko kasarno, kjer so stanovali Žimniakovi, ter uprizorila huronsko kričanje, žvižganje. Vihteli so palice ter zasramovali in psovali gospice Žimniakove, ki so povsem mirno gledale na ta prizor raz okno. Jedna priča se je izrazila, da je bilo hujše, kot bi v hosti zverine divjale. Na okno je priletel tudi debel kamen in se je dotičnik skril za hrbet nekega stražnika, da bi ga gospice Žimniakove ne spoznale. Vse to je veljalo le-tam, češ, da so prejšnji dan z balkona v »Narodnem Domu« pljuvale na Celjane, kar pa se obtožencem ni posrečilo dokazati. Omenimo naj še, da se je vse to godilo pod asistenco treh celjskih stražnikov, ki so mirno gledali. Orožniki niso smeli vmes poseči, ker se je to godilo v mestu in je bila njih pomoč rekvirirana le za čas odhoda Čehov. Gospice Žimniakove so izjavile, da so bile grozno prestrašene, da so se bale za varnost svojega življenja, a slavno državno pravdnštvo ni v tem videle nič kaznjivega in je ustavilo kazensko postopanje. Potem seveda ni čudno, če hajlovcem vedno bolj raste grehen, ker vedo, kakšne zaščitnike imajo. Pri današnji obravnavi o zasebni obtožbi gospic Žimniakovih so bili Stiger, Golitsch, Koser in Peresich obsojeni na denarne kazni radi razžaljenja časti, ker so gospice Žimniakove javnemu zaničevanju izročevali, drugi pa so bili oproščeni od obtožbe.

Važna razsodba. Kasacijski dvor je razsodil, da v smislu zakona z dne 16. jan. 1896 nihče, ki prodaja živila, ne more odklanjati odgovornosti. Ako sam blaga, oziroma pristnosti ne pozna, naj pa vpraša veščake.

Vojaški nabori se vrše za ljubljansko okolico dne 12., 13., 14. in 15. sušca; za sodni okraj vrhniški dne 16. in 17. in za Ljubljano dne 20. in 21. sušca.

Ljudsko gibanje v Ljubljani. L. 1899 je bilo v Ljubljani rojenih 1149, umrlo je 1074 oseb. Med mrtveci je več taci, katere so že bolne pripeljali v tukajšnjo bolnico.

Iz Prevalj. 19. januarija. Po posredovanju okrajnega glavarja poprijeli so se delavci v Lešah danes začasno zopet dela; stvar se konečno vred, ko se vrne ravnatelj Steinebach s potovanja po Nemškem. Po njegovem prihodu začno se pogajanja iznova.

Gimnazija v Št. Pavlu na Koroškem je dobila pravico javnosti tudi za peti, šesti in sedmi gimnazijski razred.

Ljubljanska opazovalnica potresa je zabeležila 18. t. m. ob 4. uri 18 min. dalnji 30 minut trajajoč potres. Skoro gotovo je bil pojav v zvezi s potresom na Sunda otokih.

Zgorela je v Studenicah pri Mariboru šestletna hčerka gostilničarja Karola Zavodnika. Šla je h kotlu, v katerem so kuhali krompir za prešiče, a je prišla preblizu ognja.

Zopet nesreča na mariborskem kolodvoru. Včeraj dopoldne se je na kolodvoru južne železnice v Mariboru dogodila zopet nesreča, ki priča, da na južni železnici sedaj človek vsak hip ni varen življenja. Premikali so dva vlaka. Stroja vlakov sta

trčila s toliko silo skupaj, da je jeden voz popolnoma zdrobljen in jednemu uslužbencu odtrgana čeljust.

Smrt na cesti. Slaparjev hlapec iz Lukovice je včeraj na cesti z voza padel in takoj na mestu mrtev obležal.

Samomor. V Vipolžah v goriških Brdih je skočil 37 letni čevljar Štef. Jakončič v 20 m. globok vodnjak. Poskusili so takoj z rešitvijo, a niso vsled pomanjkanja vrvi mogli na dno vodnjaka. Vzrok samomoru so domači prepri.

Brez vode pretrpe nekatere živali celo življenje. Lame v Patagoniji in tudi neke vrste gazele ne pijejo vode. Kač in druge golazni v puščavi Sahara nikoli ne žeja. Govedina v nekaterih dolinah Francoske nikoli ne pride do vode, a vendar krave jako dobro molzejo. Naravoslovci tuhtajo, kako so se mogle te živali odvaditi vsaki pijači.

Velikansk dežnik bodo napravili za pariško svetovno razstavo, pod katerim bodo obiskovalci lahko vedrili. Seveda bo nekaj večji od dežnikov naših branjev. Visok bode 100 metrov. Palica bode železna in 40 m. debela, tako da bode v njej napravili štiri nadstropja z mnogimi gostilnami in dvoranami. Dežnikova prevleka bode steklena streha v premeru 150 metrov obsegajoča. Streha bode ponoči vsa živa električnih luči. Načrt tega dragega dežnika je vposlala neka francoska gospa.

Zobovje z dragimi kamni okrašeno so nosili stari Indijanci. V indijanskem mestu Kopan v ameriški državi Honduras so izkopali izpod razvalin privatnih poslopij nekaj trupel, katerih zobje so se lesketali dragih kamnov. Rabili so se dragi kamni zelene barve, katere so zbrusili v majhne ploščice in vlagali v zobovje. Seveda so si mogli tak kinč omisliti le premožnejši Indijanci.

General Methuen — znorel. Listi poročajo, da je general Methuen znorel. Torej se tudi pri njem vresničuje prislovica: Ako angleški generali ne izgubé glave, izgubijo pa pamet!

Zakaj solnce v angleški državi ne zaide? Neki Bur je s tem bahajočemu se Angležu prav drastično odgovoril takole: »Ek sal jou wat seg. Als die son in jul rijk nie ondergaat niet, dan is dit klar. Ons Lieve Heer wil een ooge hou op die schurke, want Hom vertrou hul nie in die donker nie.« (Jaz hočem vam nekaj povedati. Ako solnce v vašem kraljestvu ne zaide nikdar, tedaj je to jasno. Naš ljubi Bog hoče pred očmi imeti sleparje, kajti On jim kar nič ne zaupa v temi.) Jezikoslovci lahko razvidijo iz navedenih besed burskih, kako na jezik Burov (holandski) vplivata angleščina in nemščina.

Iz šole. Mati sinu, ki pride iz šole: »No, koliko so ti jih pa danes našli?« — Šolar: »Kaj meni to mar, jaz se ne menim zato, kar se godi za mojim hrbtom!«

Medicinec — pesnik. A.: »Kako, gospod doktor, tudi vi delate verze?« — B.: »Da, a samo zato, da čas ubijam!« — A.: »Ali nimate nič — bolnikov?«

Sejmi po Slovenskem od 22. do 27. januarija. Na Kranjskem: 22. v Ljubljani, Višnji gori in Vrhpolju pri Vipavi; 25. v Radečah. — Na slov. Štajerskem: 22. v Teharjih, v Št. Ilju in v Mozirju; 25. v Studenicah. — Na Primorskem: 22. v Sežani; 25. v Gorici; 27. v Cevdatu.

Društva.

(Bralno društvo »Mir« na Dvoru.) Z Dvora se nam poroča: Tukaj smo ustanovili nepolitično bralno društvo pod imenom »Mir«; društvo ima namen, vzdrževati razne časopise, gojiti vedo, širiti omiko, prirejevati zabave in igre. Prvi občni zbor se je vršil dne 14. t. m. v društvenih prostorih hiše kneza Auersperga. V odbor so bili izvoljeni jednoglasno sledeči gospodje: Predsednikom Stipko Jelenc, podpredsednikom Ivan Klinec, tajnikom Dragotin Vokač, blagajnikom Franc Vokač, odbornikoma pa J. Vokač ml. in Ivan Zupančič. Do sedaj šteje naše društvo 48 udov. — Dal Bog, da bi v resnici vladal mej nami mir, katero lepo ime nosi naše društvo.

(Vabilo) k »veselici« katero priredi »Slovensko bralno društvo« v Skofji Loki v nedeljo, dne 28. jan. 1900. v društvenih prostorih. Vsprede: 1. Na Dunaj pojdem k srebrni poroki. Burka s petjem v 3.

dejanjih. 2. Prosta bava s petjem in vlesom. Začetek ob 8 uri. zvečer. Vstopnina udom 20, nekom 30 kr. Kobilni udležbi uljudno vab/odbor „Slovenskega bralnega društva“.

Narodno gospodarstvo.

Trgovska obrtna zadruga „Merkur“ v Celju.

V Celju se je osnovalo velevažno narodno podjetje „trgovska obrtna zadruga „Merkur“ z omejeno zavezo“, katere pravila so se vpsala v zadržni register ces. kr. okrožneg. sodišča v Celju vsled sklepa tega sodišča d. 13. dec. 1899.

Onoanje te zadruge je, če nas vse ne vara, eno najvažnejših narodnih podjetij, kar se jih je začelo v zadnjem času na Sp. Štajerskem.

Zadruga „Merkur“ ima namen pospeševati posebno gospodarstvo svojih zadržnikov s tem, da posreduje med trgovci in obrtniki in njih odjemalci, podpira ustanovitev novih obrti in trgovin, ali pa da prevzame po potrebi sama ustanovitev takih obrti in trgovin.

Slovenski rodoljubi so že davno spoznali, da bode slovenskemu narodu zagotovljen narodni obstanek samo tedaj, če bode slovenski narod v gospodarskem oziru stal popolnoma na svojih nogah, da bode imel v vsaki stroki trgovce, obrtnike, tovarnarje itd., ki so slovenske krvi in narodnega mišljenja.

V tem oziru se je v zadnjih 20 do 30 letih že sicer veliko doseglo, imamo narodne obrtnike in trgovce v tej in onej stroki, ali ravno v eni najvažnejši trgovski stroki, v železnini dozda Slovenci nismo imeli na Spodnjem Štajerskem svoje trgovine, ki bi delala v velikem ter bila zmožna konkurenco delati vsaki drugi trgovini enake vrste. To je bil vzrok, da so veliki železni trgovci nasprotnega političnega in narodnega mišljenja imeli po celem Slovenskem nekaj monopol, ter misleč, da jim je ta monopol zagotovljen za večne čase, se postavljali se svojimi uslužbenci vedno na čelo vsemu protislovenskemu gibanju.

Zadruga „Merkur“ odkazala si je toraj kot prvo in poglavitno svojo nalogo, ustanoviti v Celju, ki je sedaj za celi avstrijski jug nekako središče trgovine za železnino, trgovino z železnino na debelo in drobno, ter to trgovino založiti s tako velikim fondom, da bode ista zmožna konkurirati z vsako drugo železno trgovino, to tako glede kakovosti blaga, kakor glede nizkih cen; kajti kupovala bode blago vse v velikem za gotov denar, toraj po najnižjih mogočih cenah, in ker ta hotel obogatiti pri trgovini, prodajala bode ista blago lahko po primeroma prav ugodnih nizkih cenah.

Kričeči dogodki, vršedi se dne 9. in 10. avgusta t. l. v Celju zoper Slovence, silili so do konečnega odločilnega koraka. Sklical se je na dne 4. okt. v „Narodni dom“ v Celje shod slovenskih zaupnikov, kamor se je istih zbralo nad 50 iz vseh krajev Spodnje Štajerske.

Shod je pritrdil z navdušenjem po deželnem poslancu g. dr. Ivanu Dečku izdelanemu in predloženemu nasvetu glede ustanovitve zadruge „Merkur“ v Celju. Pokazali so navzoči na najsijajniši način, da res ustrezajo predlogi občnemu mnjenju s tem, da so v prvi četrt uri podpisali za nameravano zadruge svoto od 27.000 gld.

(Konec sledi)

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. A. Lesjak, župnik v Želimljah 5. gld. Pregelj v Ljubljani za mesec januarij 6. neimen. dobrotnica 20. g. Štef. Družnik, trgovec v Hrenovicah 10. J. Z. za kruhe sv. Antona 4. g. Jos. Razboršek, dekan in župnik v Šmartnem pri Kranji 10. A. M. 5. g. Fr. Juvan, kaplan v Starem trgu 5 K. Bog plačaj!

Družbi sv. Cirila in Metoda so poslali meseca decembra m. l. prispevkov p. n. gospoda in društva: Iv. Rožman, zbirko konjskih rodoljubov (Štaj.) ob polit. zborovanju 12.—K; ženska podružnica v Ribnici društvenino 10 članic iz Loškega potoka 20.—K in čisti dohodek veselice 120.—K, skupaj 140.—K, uredništvo „Slov. Gosp.“ zbirko rodoljubnih duhovnikov ob pastor. konferenciji v Škalah 30.—K, podružnica Gor. Dolina (Kranjska gora) 102.—K, J.

Vetušek za podružnico v Lenu (Štaj.) 10.—K, ženska podružnica v Idriji 60.—K, podružnica za Kotmarovec in okolico 35.—K, trg V. Repinec v Premu 2.—K, žup. J. Podboj v Planini iz nabiralnika 994 K. trg. J. Mrzel v Laškem Trgu zbirko 120 K. J. Pukl na Dunaju volilo + g. soproge 400.—K, podružnica za Št. Kancijan in okolico (Kor.) 35.—K, žup. J. Tomažič v Škofi Loki zbirko ob novem letu 76.—K, podružnica v Poljanah 40.—K, podružnica v Mokronogu društvenino in skupilo za poslane knjige 59.—K, žup. solčavski (Štaj.) M. Šmid dar Mohorjanov 15.—K, prof. A. Artel v Goričah pri Celovcu 10.—K, možka podružnica v Gorici 22.—K, ženska podružnica v Kranju zbirko ob novem letu 62.—K, ženska podr. v Ribnici* isto 40-60 K, možka podr. v Kranju isto 64.—K, kaplan K. Presker v Pišecah (Štaj.) isto 17.—K, podružnica v Braslovčah 64-40 K, šentjakovski Mohorjani v Ljubljani (dr. Gr. Pečjak) 16.—K, M. Pesjak v Kamni gorici novoletnico 10.—K, A. Kovšca v Planini iz nabiralnika 568 K, ženska podružnica v Mariboru 148-46 K, uredništvo „Mira“ zbirko 481-84 K, izven škad. podružnica v Gradcu 140.—K, upravništvo „Slov. Lista“ zbirko 30.—K, uredništvo „Slov. Naroda“ zbirko 1000.—K, šentjakovski-trnovska ženska podružnica v Ljubljani 800.—K, Franjica Šmid iz Gasteja pri Kranju iz nabiralnika 10.—K, posojilnica za Stari trg. Lož in sosedstvo 20.—K, dr. Konrad Janežič v Voloski 15.—K, upravništvo „Slov. Lista“ 270-20 K, podružnica za Cerklje in okolico 77-14 K, posojilnica v Ormožu 40.—K, učitelj Iv. Krulec v Ljubljani novoletnico 2.—K, posojilnica v Ljutomeru 20.—K, možka podružnica v Ribnici 48.—K

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

*) V zadnjem izkazu čitat pravilno 90.—gld. letnine za l. 1899., ne za l. 1898.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 20. januv. (C. B.) Cesar je ugodil z lastnoročnim pismom z dne 18. t. m. prošnji železniškega ministra Witteka, naj se mu odvzame predsedstvo v ministerskem svetu, ter imenoval z lastnoročnim pismom istega dne tajnega svetnika Körberja ministerskim predsednikom in mu poveril vodstvo notranjih zadev; nadalje je imenoval cesar s pismi z dne 19. t. m. Welsersheimba vnovič domobranskim ministrom, Witteka vnovič železniškim ministrom, finance je poveril senatnemu predsedniku upravnega sodišča Böhm-Bawerku, pravosodje moravskemu namestniku Spens-Boodenu, nauk in bogočastje sekc. načelniku Hartelu, sekc. načelniku Režek je imenovan ministrom za Česko, diplomatiški agent generalni konzul I. vrste Call trgovskim in vseučil. profesor podpredsednik zbornice dvorni svetnik Pientak ministrom za Galicijo, Chlendovski je postal tajni svetnik. Seke. načelniki Blumenfeld, Stummer, Jorkasch-Koch, Stibral, Schrott in Bernd se vrnejo na prejšnja mesta.

Dunaj, 20. jan. (C. B.) „Wiener Ztg.“ objavlja cesarjeva lastnoročna pisma glede preosnove kabineta. Witteku se izreka popolno priznanje in najtoplejša zahvala za znova izkazano patriotsko požrtvovalnost.

Dunaj, 20. jan. (C. B.) Novoimenovani ministri so danes dopoldne položili prisego v cesarjeve roke.

Dunaj, 20. jan. Sodba o novem Körberjevem ministerstvu, ki se čita po današnjih večernih listih, je jako hladna. Nemško-liberalni listi zatrjujejo, da so nevtralni do nove vlade, hočejo pa strogo čuvati, da ne bo vladala proti Nemcem. V tem oziru se bodo ustavljali vsakemu vplivanju desnice na vlado. — V čeških krogih se čutijo bolj resne strune, ki ne zvené po tem, da bi Körber imel lahko delo pri spravnih poskusih. Poljaki so bolj zadovoljni z novo vlado, nemški konservativci pa pravijo, da jo bodo sodili po njenih delih. Dolgega življenja pa novi vladi ne obetajo v nobenem taboru.

Dunaj, 20. jan. (C. B.) Državno sodišče je razsodilo danes glede pritožbe ljubljanskega „Turnvereina“ radi prepovedi črno-žolto-zlatih trakov, da se je s prepovedjo kršil člen XII. drž. osnovnih zakonov, naglašajoč v

utemeljevanju, da so črno-žolto-zlate barve sicer narodne, ne pa politične važnosti.

Vojska v Južni Afriki.

Prvotni načrt, o katerem se je toliko bobnalo v angleških vojnih listih, je general Buller takoj zavrgel ali bolje, moral zavreči kot mrtvorjeno dete in so bila toraj vsa poročila, da je bil ta načrt že deloma izvršen, precej prezgodnja. General Buller je marveč obrnil svojo pozornost na zahodni del bojnega polja pri Ladysmithu in ni poslal generala Warrena preko Weenena na vzhodno stran Ladysmitha, marveč mu naročil, naj se obrne na zahodno stran ter pri Potgietersdrihtu prekorači veliko Tugelo. Warren je razpotal v tem trenutku svojo divizijo, obstoječo iz Dundonaldove in pa Lyttletonove brigade, ter dveh Cleryevih brigad. Polovica te armade je prekoračila reko pri prej imenovanem prehodu Potgieters, večina drugega dela pa pri Trichardsdrihtu, le nekaj malega vojakov je prekoračilo reko s pomočjo čolnov in zasilnih mostov. Na ta način je baje prekoračilo reko blizu 20.000 mož, mej tem ko je general Clery z ostalo armado, kakih 10.000 mož, ostal v taboru pri Frere Colenso, dokler mu Buller ne da povelja, naj prodira dalje. Warrenova posadka je še 17. t. mes. zasedla vse bližnje holme onstran Tugele.

Taka je bila toraj slika 17. t. m. Buller se je odločil konečno samo za jednostransko obkoljenje in je po svojih generalih v prvem delu tudi izvršil. Poti mu pri tej operaciji nihče ni zapiral in celo mostov mu Buri niso podrli, akoravno so imeli za to dovolj časa, ker se je Buller cele štiri dni pripravljaj na ta korak. To je za Angleže zelo sumljivo in bi se kaj lahko dalo sklepati, da so Buri nekako zvalili k sebi Angleže in jih s tem hoteli prisiliti na neizogiben napad. Mogoče je seveda tudi, da Buri niso mogli ubraniti prehoda, ker obračajo svojo pozornost v prvi vrsti na glavni prehod pri Colenso, kjer imajo gotovo toliko moč, kakor general Clery, in na vrsto holmov okrog Ladysmitha, toda povsem verjetno pa to le ni, ker v poslednje imenovano svrhu gotovo ne potrebujejo 20.000 mož, zadostuje jim marveč na tem mestu 5 do 6000 vojakov. Z ostalimi 15.000 mož so Buri bržkone zasedli vrsto holmov ob reki Blaaubank, ki se zahodno od Ladysmitha nekako paralelno vije z reko Tugelo, poleg tega pa čakajo vsprejema Angležev na precej visokih hribih Mount Maria in Arnot Hill ter holmih Drie Hoeck in Klip Poort, ki tvorita neko nevarno sotesko. Konečno je pa tudi precej verjetno, da so Buri že pretrgali Warrenovo posadko s tem, da so mej oba prehoda potisnili nekaj tisoč svojih mož.

Položaj se je toraj s tem znatno spremenil. Angleži so hoteli razcepiti bursko moč ter z vso silo udariti naravnost proti Ladysmithu, a morda bo ravno ta korak Burom v prid.

Bruselj, 20. januarija. Bivši belgijski ministerski predsednik je šel s posebno nalogo v Berlin in gre baje tudi v Petrograd. Govori se, da hoče pripraviti temelj, na katerem naj bi velevlasti posredovale za mir mej Angleži in Buri.

Rensburg, 20. januv. Reuterjev urad javlja, da je bilo v boju 12. t. m. ubitih 16 Burov in 63 konj. Buri so zasedli Mali Toren severno od Schlingersfonteina.

London, 20. jan. Dundonaldove čete na konjih so v sredo popoldne zahodno od Actonholma zadele na Bure. (Kraj leži severno od Tugele.) Ko je ob 7. uri zvečer došel na pomoč oddelek dragoncev, ki jih je poslal Warren, zasedel je Dundonald več holmov, kjer se je ustavil. Buri imajo 21 mož ubitih ali ranjenih, 15 je ujetih. Na angleški strani je ranjen eden poročnik, ubiti so 3 možje.

London, 20. jan. V raznih krogih se razširjajoča vest, da je Ladysmith osvobojen s popolno zmago nad Buri, je došla tudi vojnemu ministerstvu. To se sicer z vso gotovostjo nadja, da je ta vest samo(!) prezgodnja, meni pa, da bo treba prej še resnega boja, predno se Ladysmith osvobodi.

London, 20. jan. Prihodnji teden odide na bojišče: 72 topov, 3700 mož in 2210 konj.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prevel I. B.—č.

(Dalje.)

„Ej, pojdi se soliti!“ prekine ga nena-doma doktor, namrdne obrvi, zaviha rudeči nos in zategne usta. „Ej, pojdi, pojdi! Zakaj mi mešaš glavo s takimi otročarijami? Pomenite se take reči mej sabo, ker ne znate devati besede na tehtnico; in ne pravi jih poštenjaku, ki vé, koliko tehtajo! Pojdi, pojdi! Ne veš, kaj govoriš! Jaz se ne pečam z otroci! Nečem poslušati takih bedastih traparij!“

„Prisežem vam...“

„Pojdi, rečem ti! Kaj mene brigajo tvoje prisege! Meni je vse jedno; jaz si umijem roke.“ In začne mencati z rokami, kakor bi se res umival. „Nauči se govoriti; ne spodobi se, takó za nos voditi poštene ljudi!“

„Toda, poslušajte me!“ ponovi zaman Renzo. Doktor pa kriči neprenehoma ter ga rine do vrat. In ko ga pririne do tja, odpre duri, pokliče deklo in dé: „Dajte precej nazaj temu možu, kar je prinesel. Jaz ne maram ničesar, prav ničesar!“

Dekla ni imela še nikdar, odkar je bila v tej hiši, izpolniti takega povelja. Toda bilo je izgovorjeno tako odločno, da se ni obotavljala, ubogati. Zgrabi one štiri živalice ter jih da Renzu nazaj z nekim zaničljivim pomilovanjem, kakor bi hotela reči: „No, prav neumno si moral pogoditi!“ Renzo se hoče opravičevati, toda doktor je bil neizprosiv. Osupel in razjarjen, kakor še nikoli, moral je vzeti nazaj zameťovane žrtve in se vrniti domov ter pripovedovati ženskam o veliki koristi svoje poti.

Pozor! Kdor hoče imeti čiste, bele in zdrave zobe, naj rabi zobozdravka dr. R. Friana ustno vodo z novim antiseptikom, ki zabrani vsako gnjilobo zob. Steklenica zadoščujoča za celo leto se dobiva za 2 K pri Ervinu Burdychu, lekarju v Škofji Loki. 45 1

Cisto medicin. ribje olje.

Deželna lekarna pri Mariji Pomagaj

Čubar, Primorsko, septembra 1899.

Blag. g. Milan Levstek, lekarnar v Ljubljani.

Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašog neprecenjeno dobrog in pristnog **medicinskog ribjog olja**, katereg že die časa samo iz Vaše dobro znane lekarnar naročam in uporabljam za sebe in svojo rod-bino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prehlavlivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 gld. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam Vam udani

936 6 **Anton Ožbolt**, trgovec in posestnik.

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Razpošilja vsak dan z obratno pošto

dež. lekarna pri Mariji Pomagaj

Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani.

Resljeva cesta št. 1., poleg mesarskega mosta.

Cena žitu na dunajski borzi

dne 19. januarija 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad	gl. 7-88 do gl. 7-89
Rž za pomlad	„ 6-76 „ „ 6-77
Turšica za maj-junij	„ 5-24 „ „ 5-25
Oves za pomlad	„ 5-36 „ „ 5-37

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempe-ratura v Celziju	Vetrovi	Noba	Padačina v 24 urah v mm.
-----	-----------------	-------------------------	------------------------	---------	------	--------------------------

19. 9. zveč.	44-3	10	si. j. zah.	jasno		
20. 7. zjut.	47-4	-30	sr. svzh.	jasno		00
20. 12. popol.	746-4	+3-0				

Srednja večerajšnja temperatura 1-7°, normale: -2-4°.

Brunolein, izvrstno sredstvo za ohranitev, le sovja, preprečuje gnjilobo, oprhllost itd. Za trgovce pohištva, mizarje in zasebnike ima v zalogi trdka **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciskanske ulice 228 15 11-8 Vnanja naročila proti povzetju.

SLOVENCI,

pristopajte k

„Naši straži“!

Posamezne številke „Slovenca“

v Ljubljani

so na prodaj

razun v upravnistvu lista Kopitarjeva ulice 2,
še v naslednjih trafikah tobaka:

Pred škofijo šte. 13, pri g. Štefetu;
na trgu sv. Jakoba št. 6, pri g. Gr. Podrekarju;
na Dunajski cesti št. 14, pri g. Fr. Blaž-u;
na Rimski cesti št. 20, pri g. Jos. Sušnik.

== Domača umetnost! ==

Podobarski in pozlatarski atelje

ANDREJ ROVŠEK v Ljubljani

Kolodvorske ulice šte. 22

v hiši gosp. Wesener-jeve 60 51-1

se priporoča predstavi
duhovščini in cerkve-
nim predstojništvom v
naročila za izvrševanje
vsakovrstnih strogo
smetliško izvedenih

lesenih

oltarjev

v raznih slogih

* kipov *

in svetniških soh

od kamena, gipsa

ali lesa itd.

Oltarne skupine

iz različnega ma-

terijala.

Priznana umetniško

dovršena dela!

Priznana pisma

so na razpolago.

== Domača ==

tvrdka!

VABILO

na

OBČNI ZBOR

I. delavskega konsumnega društva

v Železnikih,

kateri se vrši

v nedeljo, dne 4. februarja 1900

ob 1. uri popoldan

v prostorih gospe Katarine Šelhavs št. 40

v Železnikih 62 1-1

z naslednjim dnevnim redom:

1. Predlog računov za l. 1899,
2. Naznanilo načelnika.
3. Poročilo tajnika,
4. Poročilo blagajnika,
5. Raznosterosti.

K obilni udeležbi vabi

Odbor.

Kovačnica

s potrebnim orodjem in čednim stanovanjem
daje se takoj v najem oženjenemu, prav
izvežbanemu kovaču.

Natančneje poizve se pri g. K. Lenčetu
na Laverci pri Ljubljani. 24 2

2 križeva pota,

jeden 95 cm. visok, velja gld. 65.-

drugi 150 cm. visok, velja » 250.-

ima na prodaj 998 12-9

FR. TOMAN,

podobar in pozlatar Ljubljana, Valvazorjev trg.

Ovsena živila

iz najboljšega gorskega ovsu
priznana najtežjega ovsu in sicer:

ovsena moka in ovseno pšeno 5 kg. 4 K 20 h,
ovsena kaša in puh 4 K 40 h proti povzetju.
Pri pošiljanji po železnici od 25 kg. više 62 h
in 68 h od kg. 110 26-2

Glavna zaloga Smrečine gorske prodajalne
družbe za Avstro-Ogersko:

LEOPOLD HEISS, Dunaj, IV/1, Wiedner Hauptstrasse 56.

Tri lepa, zračna, cenena stanovanja

v najzdravejšem kraju v Ljubljani
imajoča po eno in dve sobi, kabinet, kuhinjo
jedilno shrambo in pritlikine, oddajo se
za majniški termin. 47 2-2

Hišnik

zmožen nemškega in slovenskega jezika,
oženjen, vešč nekoliko vrtnarstva in vaje
konj vsprejme se od majnika nadalje.
Več pove upravnistvo „Slovenca“.

Slovensko podporno pisateljsko
društvo iznajmljuje

s 1. majem 1900

svoj vrt

na Poljanski cesti pod ugodnimi pogoji. —
Pismene in ustmene ponudbe sprejema in
daje potrebna pojasnila društveni predsednik
vsak dan od ene do pol dveh popoldne v
Dalmatinovih ulicah (v drugem nadstropju
Bambergovih hiš.) 35 3-2

Društvo prodaja even-
tualno tudi svoj vrt s hišami
vred.

Št. 14273 l. 1899.

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje

službo okrožnega zdravnika v Železnikih

s plačo 1600 K na leto in poboljškom 600 K iz zdravstvene okrožne blagajnice.

Prosilci za to službo pošljejo naj svoje prošnje podpisnemu deželnemu odboru

do 31. januarja 1900

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko
državljanstvo, fizično sposobnost, neomačeževano življenje, dosedanje službovanje, ter znanje
slovenskega in nemškega jezika.

Oziroma pa se bo le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti že službovali v kaki
bolnici. Prosilci naj v prošnji izjavijo, ali bi eventualno prevzeli tudi kako drugo službo
okrožnega zdravnika na Kranjskem.

Deželni odbor kranjski.

V Ljubljani dne 10. januarja 1900.

Dr. Fran Ks. Poček kazenski zagovornik

odvetniški koncipijent v pisarni dr. Alfonza
Mosche, Ljubljana, Franciskanske ulice
št. 14. nadstr. II. 58 3-1

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi reženje, prenovljenje stare oblike in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji cenli
bandera in vsa druga obleka.

Precažite gospode prosim da se blagovale pri naročilih
ozirani na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štva in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenješo postrežbo in najnižjo
ceno. Sadržaje, da bude hvaležna tudi za najmanjše naročilo.
Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 250 52 46

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene oblike, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Dr. Rose-jev balzam | Praško domače mazilo

za želodec

Iz lekarne B. FRAGNER v Pragi

je že nad 30 let sploh znano domače zdravilo, ki
poživlja okus in rahlo odvaža. Ako se redno rabi,
ureja želodcevo delavnost prav zanesljivo.

Velika stekl. l. gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

je staro najprej v Pragi rabljeno domače zdra-
vilo, katero rane čiste ohrani, vnetje in
bolečine lajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 kr., po pošti 6 kr. več.

Svarilo! Na vseh delih zavitka
je pristavljena postavno vpi-
sana varstvena znamka.

Glavna zaloga:

lekarna B. Fragner-jeva „pri črnem orlu“, c. kr. dvor. zal., v Pragi,

Mala strana, vogel Spornerejeve ulice.

Se vsak dan razpošilja.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnarjih: G. Piccoli, Ub. pl. Trnkoczy, M. Mardetschlager,
J. Mayer, ter v vseh drugih lekarnah Avstro-Ogerske. 760 26-10

Mestna hranilnica ljubljanska

obrestuje hranilne vloge

41 6-2

po 4%

in plačuje vrh tega rentni davek sama.

Jako perablivo na potovanju. — Nepogrešno že po kratki uporabi.

Zdravstveno-oblastveno preskušeno.

927 (4-1)

Atest z Dunaja, 3. julija 1897.

Kalodont

Najboljše in najcenejše

čistilno sredstvo za zobe.

Plakovanje ust z zobno ali ustno vodo ne zadostja za popolno čiščenje zobovja. V to
je neobhodno treba uporabe čistilnega sredstva za zobe.

Dobivase povsod.

Cenj. gg. ženinom in nevestam

priporočam izredno veliko svojo zalogo

srebrnine in zlatnine, srebrnih in zlatih žepnih, stenskih ur, budilnic, verižic, prstanov, uhanov, zapetnic

Dobiti je tudi krasna namizna oprava (žlice, vilice in noži) iz pravega in kina-srebra, vse po najnižji tovarniški ceni.

Blago je solidno, oblika predmetov najnovejša. — Ceniki so zastoj na razpolago.

V obilni obisk se najljubše priporoča

Fr. Čuden

urar v Ljubljani, na velikem trgu nasproti rotovža.

Kolesa Styrja-model 1900 so vže v kalogi.

48 2

„The Mutual“, zavarovalna družba za življenje v New-Jorku.

Popolnoma vzajemna.

Police so po preteku 2 let nespodbijalne in po preteku 3 let nezapadljive.

Konečne številke bilance za l. 1898:

Denarno stanje	1.369.576,693.29 kron
Zavezanosti na račun lastnikov polic	1.150.168,487.79 »
Prebitek na račun lastnikov polic	219.408,205.50 »
Zavarovalno stanje všteti telesne rente	4.795.509,175.81 »
Dohodki leta 1898	299.660,000.— »

Rezerve premij avstrijskih zavarovancev založene so v avstrijski zlati renti pri c. kr. ministerijalnem plačilnem uradu na Dunaju.

Letne dividende. — V polici sami zajamčena posojila in odkupi v gotovini.

Pojasnila, prospekte itd. daje 858 26-7

generalno zastopstvo za Kranjsko
v Ljubljani, Frančiškanske ulice št. 16, II. nadstr.

Delavnica kleparskih, ključarskih, kovino-tiskarskih, stavbenih in galanterijskih del.

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje in ima v zalogi cerkvene svetilnice ali stalnice, dve po: iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28, 32 gld., iz topaka 40, 50 gld.; obhajilne svetilnice iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8, 10 gld.; pušice z zvončki za pobiranje miloščine, iz kositarja po gld. 1-50, iz medenine po 5 gld.; štedilna železna ognjišča, vsa železna in tudi razna za vzidanje. 20 3

Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov.

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd. — S krtevjo zvonikov prevzema ob jednem tesarska dela.

C. kr. priv. občna zavarovalnica

„Assicurazioni Generali“

v Trstu,

ustanovljena leta 1831.

Družbin zaklad za jamčenje znaša nad 153 milijonov kron.

Tvrdka J. C. Mayer, katera je imela dolgo vrsto let glavno zastopstvo za Kranjsko c. kr. priv. občne zavarovalnice, **odložila** je to zastopstvo z dnem 1. januarja t. l.

Kot tajnik in voditelj tega glavnega zastopstva imenoval se je vsled predloga gospoda J. C. Mayer-ja gospod

J. N. RÖGER ml.,

kateri je doslej oskrboval posel glavnega zastopa pod vodstvom tvrdke J. C. Mayer.

Centralno ravnateljstvo.

C. kr. privilegovano zavarovalno društvo

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

Ustanovljeno leta 1838.

Vsled smrti mnogoletnega jako zaslužnega glavnega zastopnika Ivana Perdana izročili smo

glavno zastopništvo za Kranjsko

sinovoma pokojnika in sedanjima imejiteljema tvrdke

Ivan Perdan v Ljubljani

gospodoma

Ernestu in Josipu Perdanu.

Ravnateljstvo.

59 3-1

Pristne harške žlahtne
žvrgolivce kanarčke

(Klingelrolle, Hohlklingel, Hohl-
schockelrolle, Hohlrolle, Ta, Tu

Tu-Pfeifen, Knorre), kakor tudi harške samice razpo-
stila s poštnim povzetjem in jamci za dobre pevce
in živi prihod. Kar ne ugaja, se v teku 8 dni nazaj
vzame. 57 4-1

Fran Garbas, sv. Florijana ulice 3., Ljubljana.
Ceniki so brezplačno na razpolago.

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup.

Ta 30 let z največjim uspehom rabljeni prsni
sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, po-
manjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje
prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi.
Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki,
je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fos-
forno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri
slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.
Cena steklenici 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr.
več za zavijanje.

Prosimo, da se
vedno izrecno zahteva Her-
babny-jev apneno-že-
lezni sirup. Kot znak iz-
vora se nahaja v steklu in
na zamaški ime „Her-
babny“ vtisnjeno z vzviše-
nimi črkami in nosi vsaka
steklenica poleg stoječo

uradno registrovano varstveno znamko, na
katere znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče 107 (20-11)

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

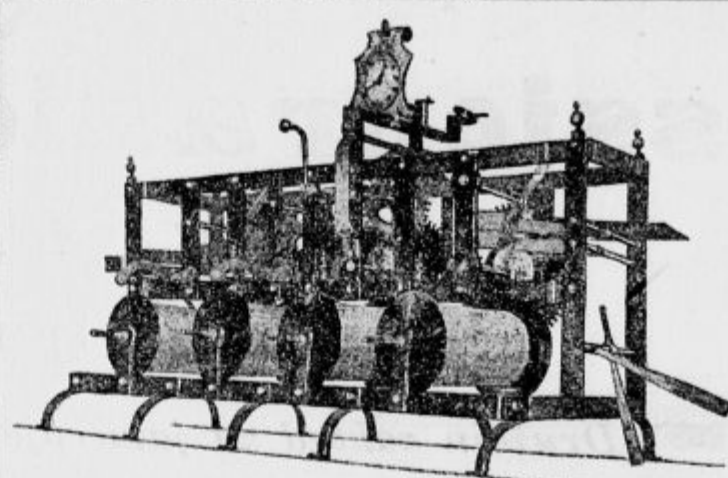
VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani
in drugod.

Goriški radič in drugo zelenjavo

razpošilja ves zimski čas na malo in veliko 990 4-4

Kmetijsko društvo v Št. Petru pri Gorici.

Bogdan Oblak,

urar

na Vrhniki pri Ljubljani,

se najljubšeje priporočam

za napravo novih ali po-
pravo starih stolpnih ur.

Moje ure so iz najboljšega blaga
in posebno trpežnega dela. Izde-
lujem jih po najnovejšem in naj-
boljšem načinu, in ker so mate-
matično natančno uravnanne, ka-
žejo čas tako točno, da jih ni
treba regulovati. 51 25-1
Cene so nizke. Jamstvo 5 let.
Preračuni na zahtevo brezplačno.

Dunajska filialka Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vred-
nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
984 14 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijskih 20.000.000 K.

Reservni zaklad nad 7.500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plzni, Budejovicah, Pardubicah,
Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dne 20. januarja.		Dne 19. januarja.		Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878		Salmove srečke, 40 gld.	
Skupni državni dolg v notah	99:80	20 mark	23:62	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96:10	St. Genois srečke, 40 gld.	176:25
Skupni državni dolg v srebru	99:55	20 frankov (napoleonidor)	19:20	Prijoritete obveznice državne železnice	88:50	Waldsteinove srečke, 20 gld.	180:—
Avstrijska zlatna renta 4%	99:—	Italijanski bankovci	99:60	južne železnice 3%	70:40	Ljubljanske srečke	52:—
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	98:45	C. kr. cekini	11:42	južne železnice 5%	100:20	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	123:90
Ogerska zlatna renta 4%	98:65			dolenjskih železnic 4%	99:50	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	238:—
Ogerska krona renta 4%, 200	95:—			Kreditne srečke, 100 gld.	394:—	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	76:40
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	130:50			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	350:—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	24:90
Kreditne delnice, 160 gld.	234:15			Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	43:—	Splošna avstrijska stavbinska družba	100:25
London vista	242:25			Ogerskega	5	Montanska družba avstr. plan.	276:—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118:15			Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13:50	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	299:—
				Rudolfove srečke, 10 gld.	55:—	Papirnih rubljev 100	254:50

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjalnica delniška družba
„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.